

1997 СЫЛ — М. К. АММОСОВ СЫЛА

Дьонун сорук суолунан

(Иннин 81, 83, 87, 88, 89 №-гэ көр.)

СИРЭН СИРГИДЭХХЭ ТҮБЭНИИ

Суол кытытыгар уу фонтана өрө тэбэ турар сиригэр түбэстибит. Итинник баар буолааччы. Анал экспедиция дьөлө үттээн уу көрдүүр. Очону харахтаабыттар титирэстии түстүбүт. Кыайан испэт мөкү уубутун тобо сүөкээт салыбыраһан тийэн омунаахтык ыймахтаары соруммутт өссө хойуу туустаах буолан соһутта. Санаабытыгар сага сибээһэй утах сытынньаннаабыр ордук буолуох тустааба.

УИАН-ХАТАН БЫҔААРЫЛЛАР

Күөнэ биллибэт кураанах сир, хаама биллибэт хабыс ньуур сырабытын сарбылар, сэннэбитин эһэр. Эбитин суолбут омонун биһиэхэ хаар тибэрлини кумабынан тибэр. Ол аайы бары көмөлөөн биһир мотоциклы иккиһи, үсүһү... анһабыт. Сыралыа «сырбаттар» күнтэн халхаланыах кыах суох. Бксаатааха төбөбүн коляска аһыннан дута сытан «сөрүүкүүгүн». Тэтиммит төрүт түһэн, күһөнэ быстар куттала суоһаата.

КЫТААТЫҔ, КЫТАРЧЫ КӨРҮҔ!

Кыйыра-кыйылы көптүт кыһыл кумах куйаар, ортуһа үллэ күдэрийбит үрүн күрүн туран күндэлэс күһүттэн күчүмэйдэнэ күөлэһийэн ылаан баран ыччыктырды, ытаан баран ымманыларды «Дьэ эрэ уолаттар! Дьэ эрэ эрэттэр—дизн дөбдэн аҕалаһыннаах туруу борон дойду тууһуулаах туонатын этэнгэ нөгүөлээн аһар туһугар кэс тыл тийэн этэргэ, алгыс сага анаан онолуйарга холоннум. Оноуоха тойонноочум Иннокентий Осипов саалтыр ааһытыгар маарынныр дизн быһаарда.

ХАРАХ БААЛЛЫЫТА

Дьоннорум көрдөхтөрүнэ иннилэригэр улаҕата көстүбэт, унуоргутта биллибэт байбал далааннырар. Тийэ охсоору ыгыллыдаһтарына тэйэр, сүтэр. Кэлин биһир күөлгэ түбэһинэр уутугар умсан түгэһин диэктиттэн омурдан амсайдаһтарына туһа убаҕас курдук үһү. Мин уһугулаан уһууту олонор, түлөкөһчии түөрэхтэнэ сытан түүл-бит курдук истэһин.

ТЫҔААҔЫННААХ ТҮГЭҔ

Умсарар уодаһыннаах улаҕа дойду усулуобуйата, ордолутар суоһаах ырахан ыһар ыччыга ким баҕарар уйдүдатын саппарыдар, дьулуудун самнарар. Бүтүүбүт мөкүтүгэр көрүҥэммититтэн, кэнникибит кэрэгэтигэр чинчилэммититтэн итэ-саҕата көстүбэт, иннэ-кэннэ биллибэт кураа куйаар дуолугар хорһойбут Иргиз дизн бөһүөлөккэ көрүһүккэ биһирээччибит П. кыҥкыйдырын ситэрэн, мундуйдуурун салҕаан малын-салын ылан араһсан хаала.

КҮҔЭЛЛЭҔ МАССЫНАЛАНЫ

Төһө да сыһылла сытыганны сылайдарбыт, күүс-күдэх өһүллэн көлтөтө-көбүөхтүү көбүрээтэрибит иннибит диэки өрө-түллэ чирэстэһэбит, туһайыбыт хоту тыһын мунунан дьүккүһэбит. Мин сидениеҕэ кыайан олоҕобот гына илиһиним. Салаан санаабыр сөрүүн, ыраас уу ыймахтаабыт кийи тиллиэх-чөбдигирэх этэ. Дьонум мунан-мунчааран турдаһтарына бэрт сэдэх сырыылаах суолга ЗИЛ кэллэ. Тохтотон Кара Бутак балыһатыгар тиэрдэргэ кэпсэттилэр.

ӨРҮТТҮҮ ТӨҔҮҮТЭ

Балыһаҕа дьуһурунай быраас сиэстэрэтиннээ биэрэрэ толору марганцовкалаах ууну бөлэмнээтилер. Иһэрдэ-иһэрдэ хотуолаталлар. Кийи биэрэрэ убаҕаһы иһин сөптөөбүн билбэт этим. Онтон үкүоллаан, эмп-таблеткаларынан хатаҕалаан баран утутан кэбистилэр. Сарсыҥытыгар аһара чөлчөөн, сөннөлөнөн турдум. Өссө манна уута ыраас буолан күөх сөлөгөйү испитини

(Иннин 1 стр. көр.)

көстөрүн-биллэрин тухары сомоҕолоһо, түмсэ, бөбөргүү сатыллар. Биһир тарбах дуу, бобо тутуллубут бизс тарбах охсоро, тутара дуу? Биһир дэриэбинэ сатаан түмсүбөккэ, биһир сөптөөх дьаһаныны, өйү-санааны ылыммата бу сайдыбыт, өй-бүтүгэр өй эбиллигин дьаһа эбитэ дуу? Идейнэй өй-санаа, киһилин сир-туом дин сахалы майгы-сигили суох буолуутун охсуута эрэ, хайдах. Өйдөөхтөрбүт, үөрэхтэһтэрбит ханна састылар, тугу тыһаалларый? Тумус дьоммут ханналарый? «Үйэ-саас тухары илиһин үлэлээн кэлбит үлэһит дьону үлэбэ итэбит, кулаак буоларга үөрэтэбит» дизн ааттаан, (үлэбэ сыһарыны) бөдөгү, кыахтаағы ыстыбыт-тохтубут. Бачча тухары туруктаһан кэлэн баран, үтүөбүтүн-мөкүбүтүн үргэнэтэ үлэрэн, биһирдэ тизэрэ уурулуннаһыт. Көрөр тухары алдыаммыт, тийбэт-түгэммэт. Бакаа, хорһуйа эрэ иликпит.

Аһыһах үлэттэн куотунар, сэлэһингэ үөрэммит дьону (ону да бэйэбит үөрэппиппит)—эдэр ыччыты сатаан түмөн, хайысхалаан, уодьуганнаан, инники интэрнэстэрин көрөн илпэккэ, үөрэппэккэ гынан бараммыт. Күннээһи кыһалбаҕа кыһарыйтаран, бытархайга былдытан, оройго обустар-бакка, боростуой рабочий кылаас бэйэтэ да үлэ-хамнас, өй-санаа оҕостон, аттарынан көрүммэккэ хаалаһыт. Оттон туһаах идэлээх, хамнастаах, үлэлээх, харыс-урдуктүт дэнээччилэрбит, тумус туттар дьоммут өй-дөрө-санаалара, кыахтара, дьаһаллара тобо эрэ көстүбэт. Дьыалатыгар мэйиһин таһыста. Үгэ аһсааны ылар боростуой үлэһит илиһ дьон барархан баар буолан, күөн туттар интеллигенцията, бастааба дизн былыр былыргыттан баара биллэ. Олох историята да ону көрөһэллэр. Олох хамсааһына дизн мээһнээ этилибэтэбэ. Олох хамсыы турар... Ону тую-

АИАҔНЫЫР КЫАХТААХХЫҔ ДУО?

Уолаттарым обургулар кэллилэр. Атахпар тура сылдьарбын көрөн бэйэбиннээбэр ордук үөрдүлэр. Алаары-йар манан халааттаах аанһалларбар, күндээрийэр күлүм күннээх эмчиттэрбэр этэн ылынардым. Выпскаланан-быраһаайдаһан, махтал-барҕа тыһынан баһыһыбалаан таһыстым. Билигин баҕас сиэлэн сиксиннэтэр ат мингэ көлөбүтүгэр иэгэннээбөккэ-куобаннаабакка тутунан олоһуохпун сөп.

ТӨЛӨ КӨТҮҮ МАЛААҔЫНА

Кара Бутактан суол түбүстэ. Өссө истиһпэкэ ононманан да буоллар күөх от бытыгыраан үүммүтэ көстүтэлээтэ. Бүтүрүбэһиттэ куугуната-курулата түһэн баран түһүнү тохтоон аал уот оттон күөстэһэн тото-хана аһаатыбыт, чэйдэтибит. Оноуоха анаан барархастарым сыһа эт атыһыласпыттар, сүдү күндү халтаһын элээмэтэ булан мотоцикл сийигэр баайан хаһааммыттар.

РОССИЯ САЛГЫНА БИЛИҔНЭ

Санааны сылаанһытар, хараҕы манһытар күөх от үүнэр сиригэр кэлбиһпитин сэргэ хантан эрэ ыраахтан сөрүүн салгын илгийэн оборчоттон ороммуттуу ороһутта, дьэбэрэттэн таһыһытыһы тэбиһиртэ, дьэргэттэ. Бу барыта сүргэбитин көтөһөн күүрээһинээх үөрүү, эңчирээбэт эрэл кыһымын сахта. Эт-хаан илдьирийэ илситинтин кытта кизр элиттэ.

УРАЛ ӨРҮСКЭ

Актюбинскай уобалаһынан Уральскайга кэллибит. Манна гражданскай сэрии героя В. И. Чапаев сэриилэспитин, хомолтолоохтук өлбүтүн история уруогуттан бэркэ дизн билэбит. Ол эрээри биһир дойдулааһыт М. К. Аммосов бу килбиһин кини, кэрэ сөһөн аатырар персонаһыттан үбэрһэ дуох бэринилээхтик үлэлэһитин, эргэни тэйитин, сананы сарданарды инники күөнүгэр сылдыһытыһын оччо билбэппит.

АРҔАА КАЗАХСТАҔНҔ

1932 сыллааһа саҕа тэриллибит уобаласка Уральскайы таһынан Гурьев, Мангышлак сирдэрэ киһирээрэ. Онон Урал кырыктыһыт кырдыбаас хайаларыттан саҕалаан буурһалаах будулбаннаах Каспийскай муораҕа диэри киһиник тайыһа. Манна Максим Кирович Москва кыһыл профессура институтун аграрнай отделениһын 3-с курсугар үөрэнэ сылдьан БКП (б) дьаһалынан кэлбитэ.

МОҔОЛЛОРТОН ТОЛЛУБАККА

Социализм хотуулаахтык олоһусуарын сөбүлээбэт өрүттэр араас буортулаах дьайыһылары онорору сэргэ партиянай үлэһиттэргэ саба түһэллэрэ. Ону таһынан кыаттарбат кырыктыһыт кылаас сьдьяаннара доһордоһууну туораһаһан, барбарыны бытаардан омуктар икки ардыларыгар өстөһүүнү күөттүүлэрэ. Чаһылхай Максимыт дьол-соргу улаатарын туһугар, көмүс көгүл кулумнуурун иннигэр сата-төлөн санаатын самнар-бакка ылыһыта.

КЭМИ ТЭТИМИРДИИ

Уобалас сирин-уотун, дьонун-сэргэтин, экономикай кыахтары билсээт көһө сылдьар дьонна көс аһардаах олохтоохтору дьизитинтэн саҕалаан тэпсэһнээбит-мөдөөтүрбүт коллективизацияны күүрдүбүтэ, колхуостары бөбөргөһпүтэ, Итини таһынан кини иннинээһи салайааччылар онорбут алларыһылаах албастарын көннөртөөн холорук-оборук ытыллытын убарыһыта.

ЭТ, ҮҮТ, БУРДУК

Уобаласка сүөһүнү үөрдээн үкэстии, ылыллар далба.

От оттоммутун курдук оттоһуо, мас мастаммытын курдук мастаһыа

булаан, биһиги эмнэ сүтүмээри-оһумаары, эстэн хаалымаары, эволюционнай хамсааһын быһыла буоллаба буолаһыт уларыта тутунаһыт буолуо. Дьыннэн органическай хамсааһыны кини бэрээдэһин кэһэн, күүһүлээн уларыты айылба илгэтин хамсааһынын кэһин да буоллар. Манан мин рынокка киһрини эрдэттэн өй-санаа, материалнай өгүтүнэн бөлэмэ суох буолла диһһин бабарыһтым. Эмискэ хамсааны эккэ-хаанга ырыһыны үөскэтэринэн. История хаамыта олус түргэтээн, дьон ону ситимээри умса-төннө түстэ, эрэйдэннэ. Үөдэй нэһилигэ ыһыллы-

тын сыһа хамсааһын быһытынан ааһарын. Уруккулуу хоту уоһна соһуруу учаастактарынан араһыһыта буоллар быдан ордук буолуох этэ. Ол-бу аҕала саты-саты үлэһик таһы-бакка, чөмчөчү. Кыахтаағы көрө-билэ сылдьан ыһы соһуон хараһар хайдах эбитэ буолла? Ол эрээри олох салбанан, син биһир худо-бедро бара турар. Олобу олоһу хонууну туораһын буолбатах. Уордаах устар олох доһуон бардам баалын хамсааһына мээһнээ буолбатаҕа чаччы. Этэргэ дьыһ. «Что бы ни делалось, делается к лучшему».

рын үрдэтин төлкөлөөх соругун толорбутуһан барбыта. Кэскиллээх илгэни өлгөмнүк үрүлүспүтэ. Бурдугу, үүнэһиһи долгунурда күөгэһнэтинни дэлэтэр инниттэн ыһы иннин кэһэтинни сэргэ ыһар-быһар, охсор-хоһуулар механизацияны тэһиппитэ. Маныаха туһаах идэтиһит үлэһиттэри бөлэмнээһин, итинни-уһуйуу тэриллибитэ.

НАУКАҔНАҔ СЭБИЛЭНИИ

М. К. Аммосов уобалаһын соһуруу уһугар Эмбаҕа булуллубут нефть чинчийи-билгэлээһин таһымыттан хостоон туһаҕа таһаарымы саҕалаһаһаһынан сибээһтэн түһүнү промышленность бу салаатын кийчэйиһ үөрэтэрэ. И. М. Губкин «Нефть үөрэһин туһунан» дизн кинигэтин уоһна да атын анал литератураны ааһара. Кадрдарын аһардас практиканын эрэ үлэлээһин тутах дизн ыһыраара.

ТЫМЫР, ОРОХ, СОБУОТ

Индустрия хара хаанын, өһөх үөһүн хотуулаахтык хостоһуон, халаанһарда халаһыты нефтепровод уоһна тимир суол тардылыһнаһтарына кыалларын өйдөөн дьаһыһан туруорсубута. Бу ол кэмгэ сүңкэн суолта-лаах сыаналаах тутуулар этилэр. Каспийскай муораҕа балығы бултааһыны дэлэтин Гурьев куоракка аһыһы, кэһиһэрбэллир собуот тутулуһаһына кыалларын эмнэ ылыһнарыһылаахтык дакаастаһыта.

ИННИКИ КИРБИИГЭ

1933 сыл түмүгүнэн Казахскай ССР үрдүнэн ытыллыбыт соһуоталаһына АрҔаа Казахскай уобалаһа бастаан кыйыһылааһынан таһыһыта. Бүтүн республика кизн туттар кыһыл былаахтаах уобалаһыгар кубулуй-бута. Ити биһиги киһибит, Хатырык хамнааччытын оһото үүнэн-чөрөһөн, үлэлээн-үлүмнэһэн көбүлээһиннэн экономика бары салаата өрө көтөбүллэн үлэ-хамнас күөстүү оргуйбутун бэлиэтэ.

СУОЛЛУУР КУСТҮКПУТ УРУИА

Үтүө өйдөбүллээх түөлбөһэ, дьонун аһтыһылаах куоракка эмнэ үс хоммуһут. Онтон уһунуһу архивтарга, музейдарга хасыһарбыт таһылыбат. Казахстан ком-партиятын Уральскайдаағы обкомугар уоһна горком-гар бэрт иһирэхтик көрсүтэлээбиттэрэ. «Приуралье» хаһыат редакциятын үлэһиттэрэ анаан-миннэн атаара таһыһытара, хаартыскаҕа түһэртээбиттэрэ, интервью ылыһытара.

БКСААБАТ ЫРААХ ЫЫРДААХ

Суол асфальт хахтаах, салгын сөрүүн илгэлээх, хоньу күөх оттоох. Онтон ордук мотуорга, дууһаҕа туох наа-да буолуо? Аны кэһэйиһ төһө да үчүгэй суолга, көһө килэһкий ньуурга чааска 80 км. таһса түргэннээхтик айаннаабаһыт. Кылааһыны думатан-онтон притиркэлээн түбүктээх мүлүктэһини, бадьыһтаах бурууһаһыны толоруохпун баһарбаһыт.

СЫЛЫЫРҔАҔНАҔ СЫЛДЫАЛЛАР

«Урал» курдук ырахан мотоцикльынан ыраах ыһы сыһыны, кизн эһгэри тэһин таһыһаҕа оуох. Саппаһа сүгүн көстүбэһини, уматыһын ороскуота улаһанынан эрэ буолбатах. Сүрүн итэһнээ—түргэн тэһимнэн элэһтэһи эмсэһэлэһиллээбэр ыраах айаһыта бытаан сыры хотторуута обургу, сүүйтэриһэ үгөрү. Ол иһин аһын мотопробег тэһинээччилэр «ЯВА», «ИЖ» курдук чөпчэ-ки күлүмэх көлөлөрүнэн күөттэллэрин түбэһэн көрсү-тэлээһиппит.

АТАХТАНЫЫ-АЛДЫАНЫЫ АРАХСЫБАТ

Эмискэ көһүтүллүбэтэх уустук сааһал таһыста. Биһир аһым аллаах аһыт тэбэр сүрэгин чөлчүта—цилиндрин поршона быһыһна. Эмнэ дуолга олонор инни-үөһүн олоһу ороон, бэрийлиһнээ. Эргэ мотуор элээмэтэ көтө-булуннэ. Санаарһаан-санһыһан, саарбаһтаан-саараннаан да хайыһаһытый? Баарынан саһсаан-саһалыктаан, таһан-хамһыһан оноуоха-манһааха диэри тийһнээ дизн тэһиммитин тардан, чыпчайаһытын тутан тигнэппи-тинэн бардаһыт.

А. НОВГОРОДОВ.

(Салгыта бэчээттэһнээ.)

Тыа үлэһит дьонно олоһо тыһыһаах хаалар туһугар охсубуута салбанар. Кини тудуура, инникигэ эрэлэ улаһана кинини сөхтөрөр. Мин боростуой, үлэһит, чөрдээх илиһилээх тыа дьон барархастар, кытаанак аһыс ыһаах кыһыны өл-бөккө-сүппэккэ туораары-лар, сүөһүнү-аһы итээр-ким эрэ хармааннарыгар карчы аһалан угарын кэ-тэһпэккэ, охсуулаах от үлэ-тигэр умса-төннө түһэ, үлэ-лин-хамсыы сылдыра кө-рүөххэ-истиһэххэ үчүгэй.

Бөбү-сағы, алдыаммыт-кээрэммити хомуйсан, сөргү-түһн, үлэһини үөрүйэһини, хоолдугалаах хотуһатыгар буулаба бурбалдытын кэ-тэһн, отчут үлэтигэр киһирдэ. Эмнэ хотуһаҕа охсор мас-сыһна алдыанан, тохтуу-тохтуу тыһааһа, үлэ киһи-тин күөстээх көһсө күрдүр-гэтэ. Көмүс көлөһүнү сүһүттэн тилэһэр аһаата. Көстөрүн тухары күөстээх үлэ күөдүйдэ. Саппары-быт санаа сата-буурай тыл-ланна. Ньээнкэлэммит ньиэрбэ тивэрэ тардыллан дьыһынаата. Инникигэ эрэллээх үлэ-лиһхэ-хамсыһаах, үөрэ-ниһхэ-үчүөххэ, оччобо эрэ кытаанак ырыһнак кычы-йыһыттан төлө көтүөхпүт, кыабыраһыт. Кыабырбыт кыайтаран охтон биһирэ суоһа. Үлэлээбэт өлбүккэ тэһиһ-бин эдэр дьон өйдөөг, дьу-лабайгытыгар обустарын, өйдүөххүт даһаны!

Январь НЕУСТРОЕВ, «Отор» табаарыһыта чилиһнээ. Үөдэй.

СПОРТ — ДЬУЛУУР, СПОРТ — ТУЛУУР

Эрчимин түмүгэ — биэс мэтээл

Атырдык ыйын 9 күнүгэр Дьокуускай куоракка, Дордохуу болуоссатыгар, «Дьулуур» сүүрүү күүлүбэ тэрийинтинэн, атырдык сүүрүүгэ республиканскай күрэхтэни ытытыллына. Онно уончалык кинилээх хамаандалар Мэнэ-Хаңгалас, Чурапчы, Горнай, Хаңгалас, Нам улустарыттан уонна Дьокуускайтан «Дьулуур» кулууптан кытынылар.

Улахан дьон 21 биэрэстэбэ (аччыгы марафон), дьахталлар уонна оскуола оҕолоро биэс биэрэстэбэ күүстэрин холоннулар.

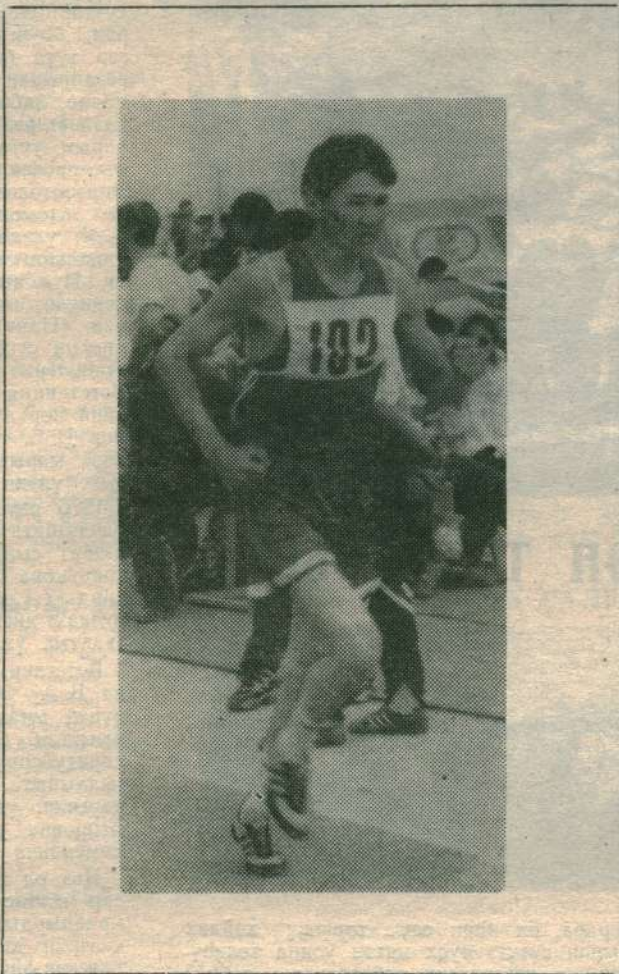
Бу күрэхтэнигэ Нам улунун хамаандата биэс кытааччылаах кириэн бары мэтээллээх төнүннүлэр. Онү саас-сааһынан кэпсээтэххэ манньк.

10-13 саастаах уолаттарга 1 Хомустаах орто оскуолатын 7-с кылааһын үөрэнээччигэ Рейман Сивцев спорттивнай оскуола итиллээччилэрин кэнниттэн 3-с миэстэлэнэн, бастакы мэтээлин ылан үөрдэ-көттө. Кини итиччэ сирин 22 мүнүүтэнэн кэлбитэ сааһыгар куннабана суох көрдөрүү.

18-40 саастаах эрдьонго республика биллиилээх сүүрүүгэ, спорт маастарыгар кандидат Роман Колесов (биһиги биер дойдулаахпыт Дьокуускай) бастаата. Иккискэ Мэнэ-Хаңгалас быһыя Дмитрий Сидоров, үһүскэ Нам улунунтан кытыбыт Андрей Бурнашев тигистилэр.

40-45 саастаахтарга Н. Матчитов (Дьокуускай) кыаһылааһынан табыста. Эмиэ Дьокуускай куораттан кытыбыт Р. Туго, С. Дедюкин бириистээх миэстэлэри үлэһинилэр.

45-50 саастаахтарга Дьокуускайтан Н. Колтовской

чемпионнаата, Нам—Таатта пробег кытыылааһа Петр Наумов, кини табаарыһа Николай Рыкунов (иккискэ Намнар) бириистээх миэстэлэннилэр.

50-55 саастаахтарга үһүн дистанцияга сүүрүүгэ республика урукку рекордсменна, Чурапчы улунун сүү-

рүгэ Афанасий Илларионов кыаһылааһынан ааттанна. Кини кэнниттэн кэлбит, биһиги быһыйбыт, маастарга кандидат Ион Васильев иккискэ бириистээх миэстэбэ тигистэ. Чулуу сүүрүктөр бу иннинэби икки күрэхтэнигэ олбу-солбу бириидитэ бастаабыттар. Онон үһүс

стартарыгар Афанасий Илларионов кыаһыны ситиһэн, билгин даһаны «буораба» кураанаһын көрдөрдө. Балаһан ыйын 13 күнүгэр Дьокуускай куоракка улахан марафонга (42 км, 195 м.) күрэхтэни ытытылара сабабалаһар. Этэһигэ сырыттаһарына аба саастаах сүүрүктөрбит төрдүс төгүлүн күүстэрин холоһуохтара.

Бу дистанцияга үһүс бириистээх миэстэни Дьокуускайтан В. Радионов ылла. Улуус атын сүүрүктэрэ от үлэһигэр үтүрүттэрин күрэхтэнигэ кыаһын кытыбатылар.

Улуус хамаандата күрэхтэнигэ кириитигэр социальнай харалта управлениетын начальнига А. П. Сивцева микроавтобуһу уларсан улаханньк көмөлөстө. Бэйэбит массыналаах буолан дистанция ортоугар доммутугар утах иһэрдэн, аһатан, күүстэригэр күүс эптибит. Онон хамаанда аатытан А. П. Сивцева уонна суоппар И. И. Петровка барба баһыыба тылларын этэбит.

Күрэхтэнигэ бастаабыттар сыаналаах бириистэринэн наһарадаланнылар. Бастык сүүрүктэргэ анал бириистэр туттарылыннылар. Бириистээх миэстэлэргэ тиксипиттэр мэтээллэр, юбилейдаах күрэхтэни кытылаахтара жетоннар хаһаайыннарын буоллулар.

Р. СИВЦЕВ, хамаанда салаааччыта.

Хаартыскаба: Ааспыт күрэхтэнигэ 21 км. дистанцияга үһүс буолбут Көбөкөн олохтообу Андрей Бурнашев дистанцияба, В. Сыромятников фотота.

ИҔИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндү аҕабытын, Кыһыл Дэрэбинэ олохтообун НИКОЛАЕВ Дмитрий Ивановичи 60 сааһын туолар күнүнэн итиитик-истиһик эбэрдэлибит!

Баһарабыт кытаанах доруобуйаны, үһүн олобу, Ахсаабат кыһамныы, итиитиг иһин барба махталыгытын тиэрдэбит!

Уолуг, кыргыттарын, күтүөттэрин, сиэннэрин.

Реклама • Биллэриилэр • Реклама

Учууталлар атырдык ыйынааһы сүбэ мунһахтара атырдык ыйын 28 күнүгэр 10 чаас-тан улуус дьаһалтатын актовай саалыгар буолар.

Программата:

1. Пленарнай чаас.

«1996-97 үөрэх сылын түмүктэрэ уонна инники сорукар». Даһылаатчыт Н. Г. Дьячковская.

2. Секционнай дьарыктар. 14 ч.

Идет дополнительный набор желающих на долевое участие в кооперативном строительстве 16-тиквартирного благоустроенного жилого дома.

По всем вопросам обращаться в Администрацию с. Намцы в рабочее время.

Администрация села Намцы.

1982 сыллаахха Нам орто оскуолатынан Мурунова Лариса Петровна аатыгар бэриллит аттестат сүппүтүнэ дьинэ суобунан ааһыллар.

Варламова Нюргуяна Константиновна аатыгар алтынны 17 күнүгэр 1990 с. бэриллит IV-СН 681794 №-дээх паспорт сүппүтүнэ дьинэ суобунан ааһыллар.

М. К. АММОСОВ ААТЫНАН УЛУУСТААҔЫ ФОНДА ТЭРИЙЭН БЫТАР БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОЙ ЛОТЕРЕЯ ООҢҔОНОРО ЧУГААТА!

- «УАЗ» автомобиль;
— квартира;
— улуус киинигэр уһааһа;
— дьинэ тэрилин гарнитура;
— 2 камералаах холодильник;
— видеокамера;
— өҥнөөх телевизордар...

уонна өссө да атын эгэлгэ 2500 бириистэртэн талбытын — ЭИИЭНЭ!

Юбилейнай лотерея билиэтэрин почтаттан, маһаһыннартан уонна тарбатааччылартан атылаһарын умнума!

Урук биллэриллибитин курдук, М. К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сылыгар аналлаах юбилейнай лотерея балаһан ыйыгар оонһоһор. Бу дьонун сүүйүүлэрдээх лотереяны Нам улунун манньк аадырыстартан, лотон атылаһаххытын сөп.

Нам селота: Сибээс үзүлэ, Гастроном маһаһын, улуус дьаһалтатын дьинэтин 103 №-дээх кабинета, мас универмаг, НПУ маһаһына, «Ленагаз» хонтуоратыгар Ядрихинская Ариадна Платоновна.

- Хатырык — Рехлясов Егор Павлович
Түбэ — Никонова Александра Саввична
Модуг — Матвеева Мария Гаврильевна
Аппааны — Евсеева Марфа Степановна
Бөтүг — Суздальова Саргылана Павловна
2 Хомустаах — Эверстов Виктор Викторович
Арбын — Ильина Елизавета Павловна
Үөдэй — Соловьев Максим Дмитриевич
Хамаһатта — Протопопова Фаина Исаевна
Партизан — Корнилова Александра Семеновна
1 Хомустаах — Прокопьева Галина Николаевна
Таастаах — Герасимов Василий Иванович.
Никольскай — Новгородова Варвара Михайловна
Көбөкөн — Жиркова Наталья Лаврентьевна
Фрунзе — Ядрихинская Иван Гаврильевич

Биһиги лотереябыт — үйэ-саас тухары умнуллубат өйдөбүннүк.

М. К. Аммосов аатынан фонда.

КЫТАРАРЫ КЫЫНҔААМА, БЫЛАҔАЙГА БЫЛДЬАТЫМА

20-С ҮӨРЭХ

КУРААНАХ ИҔИТ ИЛБИСТЭЭХ

Бензин, онтон да атын умайымтыа убаһастар, растворитель, кырааска, лаах кутулла сылдыбыт бааһа, буючуката, канистрата толорулардааһар ордук дьулаан кутталлаахтар. Ол эбэтэр түгэх күдэригэр, тобох тыһа иһит нэнигэр итиэхтэнэ сылдыһан сайбана-дьяһара охсубат, сүтэн-симэлийэн биэрэбэт. Итиннэхэ кыым кыырпаһа түбөстэһинэ, уот оуона сыдыаһаһына тобо тэбэр, тэтимнээхтик умайар, өрө түллэр, үлүгэрдээхтик кыһаһар. Уохтаах убаһас уматык кутулла сылдыбыт тимир иһитин тэстибитин иһэрдэн абырахтааһынна уу паарынан сүптү үрдэрэн ыраастанар. Ити кыаллыбат түбэлтэтигэр өргөнөс күдэрэк дунан толорон тумнарыллар уонна биридэ сварка ытыллар.

21-С ҮӨРЭХ

МОТУОР КЫМЫҔЫН БЫЧЫҔЫРАТЫМАН

Убаһас уматык паара күн сыдыаһыгар дьирбинээн көстөөччү. Итиннэхэ испиискэ, табах уотун чуһаһаттааха тыастаахтык күлүм аллар, омунаахтык чабыһыйа субуруйар. Ону салатан-саллан кэһэйбит, эмсэбэлэбит өрүттэр «тардан ылла» дьинэ дьулайан кэпсээччилэр. Холобур кутаа уот сүрэхтээх хаһыт хамсатааччы утаһа — бензин 28 кыраадыска дьирэ сылаас эйгэбэ эстэр, дьэлбн барар күдэригэр үөдүтэринэн ураты сэрэхтээх убаһаска кириһэр. Оттон кыраһыны, диатопливо паара 28-тан 45-кэ, автол, нигрол 45-тэн 60 кыраадыска дьирэ итингэ кыымтан тыллар-хабыллар кыахтаах, уоттан сааллар-сатарыйар уохтаах күлүмэх күдэригэр үөдүтэлэринэн сымнаһар кутталлаах убаһаска, аһынаахха кириһэллэр.

22-С ҮӨРЭХ

УОЛУЙУМАН-ОРОҔУЙУМАН

Быйыл ардахтаах-аллыылаах дьыл. Ол абыраллаах даһаны, алдыатылаах даһаны. Атырдык ыйын бастакы

чыһылыата баранан иккис күнэ үүнүүтэ дьирбиннээх-дарбааннаах этинг, энсиглэннээх уоттаах-оуруктаах чабылбан чыпчайдаах, сөкүүндэбэ 12 миэтэрэ өрүскэннээхтик эрчимирэн-тэтимирэн ыла сис тыаны сингиритэ сыһыар сибиэн силлэриилээх, тумус тыаны турта сыһыар холорук ороһууулаах саталаах самыыр охсуутун омуногар үрдүк күүрүүлээх электричество ситимин утаһа быһыһна.

Чабыллар сардана сааллытыгар 300 тыһ. амперга тийэр күлүмэх күүстээх фазряд, томоорон, толдоос уохтаах ток хайдахтаах да бэйэлээх хатарыллыбыт тимир иһири ууллара уматар, быһа сотор, Өлүү болдохтоох 1 Хомустаах, Үөдэй икки ардыларынааһы 10 киловольт тыллыылаах-тыһаһыннаах хорук фидер быстыбыт провода телефон ситимин үрдүтэр түһэн замыканиелаата. Ол түмүгэр Кыһыл Сьырга уонна Ымыһахтаахха автоматическай телефоннай станциялар кытыаста түстүлэр. 1 Хомустаахха АТС тутуута олохтоох уонна Намнааһы баһаарынай чаастар дьуһурунайдарын күүһүнэн быһыһаһа. Оттон Үөдэйгэ АТС тутуута олорчу умайда.

Соторутааһыта эмиэ үрдүк күүрүүлээх электричество ситимин чабылбан охсууттан Алданга телевизордар эстэннэр элбэх квартиралаах дьинэ киһи былдыһанылаах баһаар буолбута. Оттон Өлүөхүмэбэ этин түһүүттүн 8 квартиралаах уопсай уонна аттынааһы дьинэ тэбис-тэһингэ кутаалаһа түспүттэрэ.

Ньиргирдээх-тингиллээх, сараһаһыннаах-сандаарыһылаах айылбаһыт бэлиэ көстүүтэ бүрүүкээтэһинэ электричество прибордарын араартыах тустаахпыт. Маныаха предохранителэри өһүлэн, фубильниктары тардан төрдүттэн быһыһы хааччыһы өссө ордук. Ыксаамаһ-ыһыһымаһ. Үлэни-түбүүгү тохото түһүг. Биер дьинээх хаһаайка чабылбан чопчу сүрүбэ (шаровой молния) устан кирибиттэн соһуйбаһка-уолуйбаһка дьөһүнүк-дуоскурунаахтык туттан аанын аһан атаһаран арыаллаһан таһаарытын туһунан республика хаһыаттара сөһөн-махтайан суруйбуттара.

А. НОВГОРОДОВ.

Редактор оннугар И. Е. СИВЦЕВ.

ОТДЕЛЛАР информация, сурук; төрүт культура — 21406, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640, Бухгалтерия — 21141. «Нам» телерадиостудия — 21632.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьинэбит аадырыһын чуолкай ыйыг. Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатыһын биер буолуохтаах дьинэ буолбат.

«Энсиэли» — Нам улунун хаһыата; 678040, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1. Учредителэр: Нам улунун дьаһалтата, «Саха-полиграфиздат» национальнай компания. С. Р. бөчөөт уонна маассабай информация көгүлүн көмүскүүр региональнай инспекцияһынан регистрация ламыт № Я 0085.

Нам улунун типографията: 678040, Нам с., Ленскэй уул., 85. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бөч. лис. Нэдиэлэбэ үстэ таһар. Индексэ 54889 Тираһа 1560. Бөчөөттөннэ 20.08.97 с. Саһаһын №-рэ 90.

Аҕабыт кэриэтэ саһыһы ытык кырдьаһаһыт Модуг нэһилиэһин олохтообу үлэ, тыл ветерана ГУЛЯЕВ Дмитрий Архипович ыарахан ыарыһтан өлбүтүн бары аймахтарыгар, билэр дьонноругар дириһик курутуһан туран иһитиннэрэбит. Дьинэ кэргэттэрэ.

Модуг нэһилиэгэн дьаһалтата, оскуола коллектива нэһилиэк баһылыга Дьяконова Е. Н. аһатын тэһэ таптыыр, саһыһы киһитэ үлэ, тыл ветерана ГУЛЯЕВ Дмитрий Архипович өлбүтүгэр дьинэ кэргэнигэр дириг кутурбаһын биллэрэр.

Улусно правлениета, профкома Граф Бьэрэгинээһи маһаһын сэбиэ-диссэйигэр Авксентьева Надежда Евграфовнаһа киһи таптааллаах ийэтэ АВКСЕНТЬЕВА Марфа Гаврильевна уһун ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн дириг кутурбаннарын тиэрдэллэр.

Атырдык ыйын 19 күнүгэр уһун сылларга эдэр ыччаты итингэ үлэлээбит, педагогическай үлэ ветерана ВИНОКУРОВА Елена Федоровна уһун ыарахан ыарыһтан өлбүтүн туһунан курутуһан туран бары билэр дьонноругар биллэрэбит. Аймахтара.